

Informationen zur Umwelt und für Naturreisende auf Kreta:**3 νέα τούνελ & διευρύνσεις δρόμων «εκτονώνουν» την διαδρομή:
Γεωλογική εξόρμηση από τις Βρύσες προς την Χώρα Σφακίων μέσω Ασκύφου**

Από τις Βρύσες ακολουθούμε τον κεντρικό δρόμο προς τα νότια για το Ασκύφου Σφακίων. Ανάμεσα στο Μετόχι και στην διακλάδωση για τον Αλικαμπο έχετε μία ωραία θέα προς τα Δ/ΝΔ στα Λευκά Όρη και τα χανιώτικα βουνά. Σε μία διαυγή ημέρα (ιδιαίτερα τα πρωινά) μπορεί κανείς να ξεχωρίσει τα λευκά μάρμαρα στο όρος Τρυπάλι στις κορυφές των Λευκών Ορέων, τα οποία έδωσαν και το όνομα.

Ο δρόμος για το οροπέδιο του Ασκύφου και στη συνέχεια στην νότια ακτή (Χώρα Σφακίων) χτίστηκε μετά τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. Παλιότερα, στην περιοχή των Σφακίων υπήρχαν μόνο μουλαρόδρομοι (και δρομολόγια πλοίων). Ο δρόμος διευρύνθηκε αργότερα έως το 1980 από τα Βόρεια έως το Ασκύφου και στη συνέχεια και από τα Νότια· η τεχνικά πιο δύσκολη περιοχή νότια της Ίμπρου ξεκίνησε τον Ιανουάριο του 2008 (με την **κατασκευή 3 τούνελ**· βλ. **εικ.**) και τελείωσε τον Μάρτιο του 2009. Ο παλιός μουλαρόδρομος για το οροπέδιο του Ασκύφου φαίνεται ακόμα καλά σε αρκετά σημεία, ιδιαίτερα στο φαράγγι του Κατρέ δυτικά του σημερινού δρόμου. Από την Ίμπρο προς τον Νότο ο δρόμος διατρέχει το φαράγγι της Ίμπρου, που σήμερα χρησιμοποιείται ως μονοπάτι (για το φαράγγι της Ίμπρου βλ. και το ενημερωτικό φυλλάδιό μας στο: [<http://www.kreta-umweltforum.de/Merkblaetter/261-08%20Wanderung%20Imbos-Schlucht.pdf>]).

Πάνω από τη στροφή-φουρκέτα φαίνονται τα μάρμαρα του Τρυπαλίου. Στο πέρασμα (σε υψόμετρο περίπου 800 μ.) βρίσκονται τα όρια της επαρχίας Σφακίων. Στον χώρο στάθμευσης του περάσματος (N 35° 17,84' E 24° 11,41') έχει κανείς μία καλή θέα στο οροπέδιο Ασκύφου. Το έδαφος αυτού του καρστικού οροπεδίου είναι ομαλό και γεμάτο με νέα ιζήματα. Οι γύρω οροσειρές είναι ύψους 1.500 μ. Στην άκρη του οροπεδίου βλέπει κανείς γεωλογικά υπολείμματα, εν μέρει με τομές ρεμάτων· στα αριστερά βλέπουμε τα ερείπια ενός τουρκικού κάστρου (KULL, 2012). Το ανοιχτό έως γκριζό μπλε μάρμαρο του Τρυπαλίου (δολομιτικό μάρμαρο) σχηματίζει τους βράχους στον δρόμο. Μεμονωμένα στρώματα έχουν λεπτές γραμμώσεις· σύμφωνα με τον KULL αυτό είναι δείγμα σχηματισμού στρωματολίθου. Όσον αφορά τα απολιθώματα της περιοχής αναφέρονται τα παρακάτω: το μύδι *Myophoria whateleyae* (βλ. **εικ.**: *Myophoria* sp.) και τα φύκια *Paleodascycladus mediterraneus* και *Discocladella cretica*· πρέπει να πρόκειται λοιπόν για έναν ρηχό θαλάσσιο σχηματισμό. Ο βαθμός μεταμόρφωσης δεν μπορεί να διαπιστωθεί, καθώς λείπουν καθοριστικά μέταλλα.

Από τις Πέτρες συνεχίζουμε για την Ίμπρο. Μετά από ένα μικρό πέρασμα φτάνουμε στο οροπέδιο της Ίμπρου. Βόρεια της Ίμπρου διακλαδίζεται ένας μικρός δρόμος προς το **Ασφένδου**, όπου φτάνουμε σε **ένα σπήλαιο με εγχάρακτα σχέδια**· βλ. και το ενημερωτικό μας φυλλάδιό στο: [<http://www.kreta-umweltforum.de/Merkblaetter/310-09%20Asfendhou-Hoehle.pdf>].

Νότια της Ίμπρου (προς τα Σφακιά) ακολούθησε τα τελευταία χρόνια εκτός από μία διεύρυνση του δρόμου και η **κατασκευή από 3 οδικά τούνελ**· βλέπε τις παρακάτω εικόνες για τις διάφορες φάσεις κατασκευής.

Έναρξη των εργασιών τον Ιανουάριο του 2008 με κοπή δέντρων και προετοιμασίες για το πρώτο άνοιγμα του τούνελ· η εικ. αρ. δείχνει για ενθύμιο το πρώην στενότερο σημείο της διαδρομής.

Τον Μάρτιο και Απρίλιο του 2008 ξεκίνησαν τις εργασίες από την άλλη πλευρά του τούνελ για να επιτευχθεί μία διάνοιξη- Εικ.δε.: η διάνοιξη επετεύχθη.

Τον Ιούλιο και Αύγουστο του 2008 κατασκευάστηκε το νότιο, τεχνητό 3ο τούνελ και εντάχθηκε στο τοπίο.

Τον Μάρτιο του 2009 είναι έτοιμα και τα 3 τούνελ.

Φωτό από τούνελ: *Μαρία Ελευθερία*, Κρήτη

Πίσω από τα 3 τούνελ περνάει ο δρόμος για τα Σφακιά σε πολλές καθοδικές στροφές-φουρκέτες· εδώ βρίσκουμε και τα ανοιχτά γκρι μάρμαρα του Τρυπαλίου, τα οποία συχνά διαφέρουν λόγω κακής στρωμάτωσης από τις πλάκες ασβεστόλιθου. Μετά φτάνουμε στα τεράστια γεωλογικά υπολείμματα στη Χώρα Σφακίων, που τα βλέπουμε συγκεντρωμένα κοντά στον δρόμο. Το διαφορετικό μεσαίο μέγεθος των σωματιδίων και το διαφορετικό ποσοστό σε λεπτό υλικό στα γεωλογικά υπολείμματα μιλούν για τον πολυφασικό χαρακτήρα του σχηματισμού τους στο Πλειστόκαινο (βλ.εικ.) που αποδίδεται στην ανταλλαγή των ψυχρών και θερμών περιόδων. Στη βάση τους τα γεωλογικά υπολείμματα προσβλήθηκαν από την διάβρωση στην ακτή, ένα σημάδι για μία «νέα ανύψωση».

Στο ΚΤΕΛ στη Χώρα Σφακίων μπορεί κανείς να δει μικρές πτυχές (φυλλίτη και χαλαζίτη), κυλίνδρους και σε μορφές διάτμησης (N 35° 12,06; E 24° 08,30).

Για περαιτέρω πληροφορίες για την περιοχή των Σφακίων βλ. επίσης και το παρακάτω ενημερωτικό μας φυλλάδιο: [<http://www.kreta-umweltforum.de/Merkblaetter/277-08%20Entdeckungsreise%20Sfakia.pdf>].

Πληροφορίες για τα υπόλοιπα οδικά τούνελ στην Κρήτη θα βρείτε και στην ιστοσελίδα μας στο: [<http://www.kreta-umweltforum.de/Merkblaetter/213-07%20-%20Die%203%20Ssasantunnel.pdf>].

Literatur: KULL, U., 2012: Kreta - Sammlung geologischer Führer, Bd. 107; Exkursion 25: S. 241 -247; Gebr. Bornträger, Stuttgart.

Μετάφραση από τα γερμανικά: *Μαρία Νικηφόρου*